

9.7.2026

KaivNro K20171

Tukes 10632/10.03.06/2026

## KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) kuuluttaa kaivoslain (621/2011) 40 §:n nojalla

### **kaivosaluetta koskevan kuulutusasiakirjan**

|                        |                   |
|------------------------|-------------------|
| Yhtiö:                 | Arktiira Oy       |
| Kaivosalue ja KaivNro: | LeviJaspis K20171 |
| Alueen sijainti:       | Kittilä           |

### **Kuvaus kuulutusasiakirjasta**

Kaivosluvassa annettavien lupamääräysten sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistaminen

### **Mielipiteet ja muistutukset**

Mielipiteet ja muistutukset kuulutusasiakirjasta voi lähettää 21.8.2026 mennessä KaivNro K20171 mainiten Tukeisiin, osoitteeseen PL 66, 00521 Helsinki tai sähköisesti osoitteeseen [kaivosasiat@tukes.fi](mailto:kaivosasiat@tukes.fi)

### **Kuulutuksen nähtävilläolo**

Kuulutusasiakirjat ovat nähtävänä Tukesin verkkosivuilla  
<https://tukes.fi/paatokset-ja-kuulutukset/yleiset-ja-yksityiset-edut-kaivostoiminta>

Lisätietoja: [kaivosasiat@tukes.fi](mailto:kaivosasiat@tukes.fi) tai Maria Kivi, puh. 029 5052 132

Kuulutettu 9.7.2026

Pidetään nähtävänä 21.8.2026 saakka.

Tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta.

9.7.2026  
KaivNro K20171  
Tukes 10632/10.03.06/2026

**KAIVOSLUVASSA ANNETTAVIEN LUPAMÄÄRÄYSTEN SEKÄ YLEISTEN JA YKSITYISTEN ETUJEN TURVAAMISEKSI TARPEELLISTEN MÄÄRÄYSTEN TARKISTAMINEN**

Kaivoslaki (621/2011) 52 § ja 62 §

**Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukesin) laatima yhteenveto kuultavasta kohteesta**

**Kaivosalueen haltija** Arktiira Oy  
y-tunnus: 0870839-6  
Lahti  
Suomi

**Yhteystiedot:**

Arktiira Oy  
Halkokorvenkatu 16  
15240 Lahti

**Lisätietoja antaa:**

Heikki Leino, puh. 0400 498 972

**Kaivosalue** LeviJaspis (KaivNro K20171)

**Sijainti** Kittilä (kaivosalueen kartta on esitetty liitteessä 1)

**Kuulemisen peruste ja asian vireille tulo**

Kuulemisen peruste on kaivoslain (621/2011) 52.3 §, 62 §, 108 § ja 109 §.

Tukes viittaa LeviJaspiksen kaivosalueelle 14.4.2021 annettuun lupamääräykseen 8 (Päätös kaivosluvan myöntämisestä, KL2017:0001):

*Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2026. Mikäli tämän kaivoslupa-alueen toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.*

Lupamääräysten tarkistamisasia on laitettu vireille 2.2.2026, kun Tukes on pyytänyt kaivosyhtiöltä tarpeelliset selvitykset ottaen huomioon kaivoslakiin 1.6.2023 tehdyt muutokset (505/2023). Kaivosyhtiö on 10.6.2026 toimittanut Tukesille vaaditut selvitykset.

**Kaivosluvassa annettaviin sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisiin määräyksiin liittyvä kaivoslainsäädäntö**

Kuulutusasiakirjan liitteessä 2 on esitetty lupamääräysten tarkistamisen perusteena olevat kaivoslain kohdat (52.3 §, 62 §, 108 § ja 109 §) sekä lainkohtien yksityiskohtaiset perustelut hallituksen esityksistä HE 273/2009 ja HE 126/2022, joista jälkimmäinen sisältää perustelut kaivoslain muuttamista (505/2023, tullut voimaan 1.6.2023) koskien.

**Tukesin 14.4.2021 antamat lupamääräykset (Päätös kaivosluvan myöntämisestä KL2017:0001)**

LUPAMÄÄRÄYS 1

Toiminnanharjoittaja ei saa toiminnallaan kaivosalueella heikentää Kuortanovuoma-Saivinvuoma-Launijärven Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevia luontotyypppejä ja lajeja.

Tämän johdosta toiminnanharjoittajan tulee toimittaa Lapin ELY-keskukselle ja Metsähallitus (luontopalvelut) aina yksityiskohtainen käyttösuunnitelma ennen kutakin toimintajaksoa, jotta voidaan varmistaa:

- A) ettei Natura-alueen suojelun perusteena oleviin luontotyypppeihin ja lajeihin kohdistu merkittävästi heikentävää vaikutusta tai että heikentäviä vaikutuksia voitaisiin minimoida
- B) että alueella esiintyvän suojelun perusteena olevan boreaalisen luonnonmetsän säilyttämistä voitaisiin edesauttaa

Perustelut:

Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa myöntäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole luonnonsuojelulain säännöksiin vastaista.

### LUPAMÄÄRÄYS 2

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto määrää vuosittaiseksi maksimiottomääräksi 5 kuutiometriä/vuosi.

Perustelut:

Natura-alueen suojeluarvojen heikentämistä arvioitaessa, on asiaa tarkasteltu hakemuksessa ja selvityksessä esitettyihin ottomääriin perustuen.

Kaivoslain 3 §:stä johtuu, että kaivosviranomaisen on kaivoslupaa myöntäessään varmistauduttava, ettei suunniteltu toiminta ole luonnonsuojelulain tai ympäristönsuojelulain säännöksiin vastaista.

### LUPAMÄÄRÄYS 3

Toiminnanharjoittajan tulee ennen rakentamistoimenpiteiden aloittamista olla yhteydessä Kuivasalmen paliskuntaan, jotta voidaan varmistua ettei toiminnasta ole erityistä haittaa poronhoidolle tai että mahdollisia haittoja voitaisiin vähentää erityisellä poronhoitoalueella.

Tarvittaessa lupaviranomainen voi järjestää tilaisuuden, johon kutsutaan kuultavaksi asianomaisen paliskunnan ja hakijan edustajat.

Perustelut

Kaivoslaki 38 § ja 52 §

### LUPAMÄÄRÄYS 4

Kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tässä päätöksessä tarkoitetulla kaivosalueella kymmenen vuoden kuluessa.

Perustelut:

Kaivoslain 52 §:n perusteella kaivosluvan haltijan on ryhdyttävä kaivostoimintaan tai muuhun sellaiseen valmistavaan työhön, joka osoittaa luvanhaltijan vakavasti pyrkivän varsinaiseen kaivostoimintaan. Määräaika voi olla enintään kymmenen vuotta luvan lainvoimaiseksi tulosta.

### LUPAMÄÄRÄYS 5

Kaivosluvan haltija on velvollinen vuosittain toimittamaan kaivosviranomaiselle selvityksen esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tuloksista tämän luvan mukaiselta alueelta. Selvityksessä on ilmoitettava

louhitun malmin ja sivukiven määrä, kaivoksella käsitellyn pintamaan määrä tonneina, kaivoksella tuotetun rikasteen tai vastaavan välituotteen määrä tonneina, kaivoksella työskentelevien henkilöiden määrä henkilötyökuukausina ja erittely kaivoslain 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuista kaivostoiminnan sivutuotteista.

Perustelut:

Kaivoslaki 18 § 2 momentti ja valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012) 31 §

#### LUPAMÄÄRÄYS 6

Kaivoksen rakentamiseen ja tuotannolliseen toimintaan on oltava kaivosviranomaisen lupa (kaivosturvallisuuslupa).

Perustelut: Kaivoslaki 121 §

#### LUPAMÄÄRÄYS 7

Kaivosluvan haltijan on asetettava 5 000 euron suuruinen omavelkainen pankkitakaus Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain mukaisia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten.

Vakuus tulee asettaa kolmen kuukauden kuluttua päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut:

Vakuus kattaa avolouhoksen ympärillä olevan aidan rakentamisen ja kunnostamisen sekä alueen jälkitöiden kustannukset.

Kaivoslaki 108 §, 109 §, 168 §

#### LUPAMÄÄRÄYS 8

Lupamääräykset tarkistetaan 1.6.2026. Mikäli tämän kaivoslupa-alueen toiminnassa tapahtuu tai havaitaan (Tukesin kaivostarkastuksissa) oleellisia muutoksia, tarkistusväliä aikaistetaan.

Lupamääräysten tarkistamiseksi kaivosyhtiön tulee toimittaa ajan tasalla oleva selvitys kaivoksen lopetus- ja jälkitoimenpiteistä 1.3.2026 mennessä.

Perustelut:

Kaivoslaki 62 §

Tukesin 14.4.2021 antamassa päätöksessä (Päätös kaivosluvan myöntämisestä KL2017:0001) on myös todettu seuraavaa:

### **Muut huomioitavat seikat**

Rasitetien osalta Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toteaa, että rasitetie ei tule olemaan kaivosaluetta eikä apualuettakaan. Tästä johtuen alueeseen ei voi kohdistua kaivoslain nojalla annettavia määräyksiä.

Toiminnanharjoittajan tulee kuitenkin ehdottomasti ottaa toiminnassaan huomioon seuraavaa:

1. Kulkuyhteyden merkitsemisen (pajukon raivaus ja puiden poistaminen 300 metrin matkalta) yhteydessä on varmistettava, ettei rasitetiellä esiinny ko. Natura-alueen suojeluperusteena olevaa lettorikkoa, lapinleikkiä ja kiiltosirppisammalta tai muita luonnonsuojelulain nojalla suojeltujen lajien elinympäristöjä.

Toiminnanharjoittajan tulee tiedottaa hyvissä ajoin ennen kulkuyhteyden merkitsemistä Lapin ELY-keskusta ja Metsähallitusta sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteistä aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka olisivat kiellettyjä luonnonsuojelulain (1096/1996) nojalla.

2. Toiminnanharjoittajan tulee sopia kulkuyhteyden merkitsemisestä Metsähallituksen kanssa ja merkitä kulkuyhteys yhdessä Metsähallituksen kanssa.
3. Rasitetien käytöstä ja sen mahdollisista rajoituksista, toiminnanharjoittajan tulee sopia Metsähallituksen kanssa.
4. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto toteaa, että tuotekuljetukset kaivosalueelta rasitetiä pitkin tehdään pääsääntöisesti huoltoajojen yhteydessä tai muutoin talvella.

### **Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta**

Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta on esitetty kuulutusasiakirjan liitteessä 3.

Kaivosyhtiö on antanut selvityksensä seuraaviin kaivoslain 52 §:n mukaisiin kohtiin:

- Kaivostoiminnasta aiheutuvien vaikutusten välttäminen tai rajoittaminen sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistaminen
- Selvitys toimenpiteistä, joilla varmistetaan, ettei kaivostoiminnassa harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalin tuhlausta taikka kaivoksen

mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta

- Selvitys esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tutkimustuloksista
- Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella
- Sen varmistaminen, ettei luvassa tarkoitetulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäiskansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttilain mukaisia oikeuksia koltta-alueella.
- Kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvä vakuus sekä muut lopettamiseen liittyvät ja lopettamisen jälkeiset velvollisuudet
- Muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta (kaivoslain 52.3 § kohdat 8a – 8e):

a) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta sekä uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana;

b) kaivosalueen toimintojen sijoittelusta ottaen huomioon vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja muut ympäristövaikutukset;

c) toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista;

d) toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeinolojen merkittävää heikentymistä;

e) kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta.

## **Esitys kaivosvakuuden suuruudesta ja vakuuden lajista**

Kaivosyhtiö on esittänyt uudeksi vakuudeksi 5 000 euroa (alv 25,5 %). Kaivosyhtiö on teettänyt vakuudesta erillisen selvityksen ulkopuolisella asiantuntijalla. Vakuusarvio yksityiskohtaisine perusteluineen on esitetty kuulutusasiakirjan liitteessä 4.

Vakuuden lajiksi on esitetty pankkitalletusta.

Kaivoslain mukainen kustannusarvio (alv 25,5 %) kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä sekä eräitä poikkeavia tilanteita varten sisältää seuraavat toimenpiteet:

1. Työmaan tasoittaminen (konetyötä enintään 14 h \* 110 €/h ja työkoneen siirto 500 €), 2 000 €
2. Yleinen siivoaminen (työkustannus noin 11 h \* 60 €/h ja kaatopaikalle kuljetettavan tavarán poisvienti 500 €), 1 200 €
3. Varautuminen 10 vuoden aikana tapahtuvaan kustannustason nousuun, 1 764 €

Vakuusarviossa on myös esitetty mm. seuraavaa:

- Pintamaiden läjitykset ja louhinnan sivukivi riittävät louhoksen (tai pienten kuoppien) täyttöön. Luiskaamiseen liittyviä arviointeja ei tarvitse tehdä.
- Alueella ei ole rakennelmia tai rakenteita, joten niiden purkuun ei tarvitse varata varoja.
- Louhosalueen aitaamista tai varoituskylttejä ei tarvita.
- Kaivoslupan haltija omistaa maa-alueen, joten louhintakorvausta yhden vuoden ajalle ei tarvitse sisällyttää vakuuteen.
- Alueella ei ole sähkölinjoja, muuntamoja, vesienkäsittelyyn liittyviä rakenteita eikä räjähddevarastoja.

### **Tukesin lisätietoja kaivosalueesta**

Kaivosalue LeviJaspis sijaitsee Kuortano-Saivinvuoma-Launijärvi (FI1300606) -nimisellä Natura-alueella.

### **Lausuntopyynnöt, asianosaisten kuuleminen ja asiasta tiedottaminen**

Tukes pyytää ennen päätöksentekoa asiasta lausunnot Kittilän kunnalta, Lupa- ja valvontavirastolta, Lapin liitolta, Metsähallitukselta, Kuivasalmen paliskunnalta ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta.

Ennen asian ratkaisemista Tukes varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupaa koskevassa asiassa.

Asia annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla. Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Kittilän kunnan yleisessä tietoverkossa.

Tukes tiedottaa kuulutuksen julkaisemisesta Tunturi-Lappi -lehdessä. Kuulutuksesta annetaan erikseen tieto asianosaisille.



Kaivoslaki 37 §, 39 § ja 40 § sekä valtioneuvoston asetus  
kaivostoiminnasta 25 §

### **Jatkotoimenpiteet kuulemismenettelyn jälkeen**

Kaivosyhtiölle ja muille asianosaisille on varattava tilaisuus selityksen antamiseen sellaisista lausunnoissa ja muistutuksissa esitetyistä vaatimuksista ja selvityksistä, jotka saattavat vaikuttaa asian ratkaisuun. Selityksen johdosta asianosaisille on varattava tilaisuus vastaselityksen antamiseen, jos selitys saattaa vaikuttaa asian ratkaisuun.  
Kaivoslaki 42 §

### **Liitteet**

1. Kaivosalueen kartta
2. Kaivosluvassa annettaviin lupamääräyksiin sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisiin määräyksiin liittyvä kaivoslainsäädäntö
3. Kaivosyhtiön selvitys yleisten ja yksityisten etujen turvaamisesta
4. Vakuusarvio



Mittakaava 1:200 00

Arktiira Oy  
LeviJaspis  
K20171, KL2017:0001



## **Kaivosluvassa annettavien lupamääräysten sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamiseen liittyvä kaivoslainsäädäntö**

### **Kaivoslaki 52 § - Kaivosluvassa annettavat määräykset**

Kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset:

- 1) kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi;
- 2) toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistystä ei vaaranneta tai vaikeuteta;
- 3) esiintymän hyödyntämisen laajuutta ja tuloksia koskevasta selvitysvastuusta;
- 4) poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella ja muille saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi saamelaisten kotiseutualueella;
- 5) sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitetulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan eikä koltta-alueella kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia;
- 6) kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista;
- 7) lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettavasta määräajasta;
- 8) muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu tässä laissa kiellettyä seurausta;
  - 8 a) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta sekä uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana;
  - 8 b) kaivosalueen toimintojen sijoittelusta ottaen huomioon vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja muut ympäristövaikutukset;
  - 8 c) toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista;
  - 8 d) toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävää heikentymistä;
  - 8 e) kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta;
- 9) muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista.

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 52 §:n osalta seuraavaa:

*Pykälän 3 momentissa säädettäisiin kaivosluvassa yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi annettavista tarpeellisista määräyksistä. Yleistä etua on tarkemmin selostettu 49 §:n perusteluissa. Yksityinen etu voi olla esimerkiksi taloudellinen taikka alueiden käyttöön, asuinympäristön viihtyisyyteen tai yksilön terveyteen liittyvä intressi. Kaivoshankkeiden vaikutukset yleisten ja yksityisten etujen kannalta voivat vaihdella huomattavasti. Lupaharkinnassa olisi mahdollista tilanteen kokonaisarvioinnin perusteella ottaa huomioon alueelliset ja paikalliset olosuhteet ja intressit sekä lupamääräyksiin varmistaa yksittäistapauksessa olosuhteisiin nähden saavutettavan oikeudenmukaisen ratkaisun. Lupamääräykset voisivat sisältää velvoitteita tai rajoituksia.*

*Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 1 kohdan perusteella tarkennettava kaivosluvan haltijan velvollisuutta huolehtia kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistamiseksi tarpeellisista seikoista. Lupamääräys liittyy kiinteästi kaivosluvan haltijalle 18 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohdassa säädettyyn velvollisuuteen. Lupamääräyksissä olisi annettava kaivostoimintaa koskevat velvoitteet ja rajoitukset, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnasta ei aiheudu huomattavaa haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle taikka kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Luvanhaltijaa voitaisiin myös velvoittaa huolehtimaan muun muassa alueella liikkuvan väestön turvallisuudesta.*

*Lupamääräyksissä olisi 3 momentin 6 kohdan nojalla tarkennettava 108 §:ssä säädettyä vakuusvelvoitetta sekä 15 luvussa säädettyjä lopettamiseen liittyviä ja lopettamisen jälkeisiä velvollisuuksia. Toistaiseksi voimassa olevassa luvassa ja olisi 62 §:n 2 momentin nojalla määrättävä lupaehtojen tarkistamisen ajankohta.*

*Lupamääräyksissä olisi 7 kohdan nojalla asetettava määräaika, jolloin luvanhaltijan on viimeistään toimitettava kaivosviranomaiselle lupamääräysten tarkistamiseen liittyvät selvitykset. Lupamääräyksissä voitaisiin 8 kohdan nojalla antaa 1 – 7 kohtaa täydentäviä ehtoja ja rajoituksia kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista, joilla varmistettaisiin, ettei toiminnasta aiheutuisi kaivoslaissa kiellettyä seurausta. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi 17 §:n 2 momentin nojalla tapahtuvaa malminetsintää.*

*Yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi merkittävät näkökohdat tulisivat suoraan turvatuksi lainsäädännön nojalla. Lisäksi kaivosviranomaisen voisi 3 momentin 9 kohdan nojalla antaa täydentäviä lupamääräyksiä muista yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista. Täydentäviä kaivosturvallisuuteen liittyviä lupamääräyksiä voidaan antaa 125 §:n nojalla kaivosturvallisuusluvassa.*

*Kaivostoiminta edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa. Tarvittavat määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemisestä, kaivannaisjätteen jätealueesta ja sen jälkihoidosta sekä kaivannaisjätteistä, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta annetaan ympäristöluvassa.*

HE 126/2022 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 52 §:n osalta seuraavaa:

*Esityksessä ehdotetaan lisäyksiä 3 momentin 4 ja 5 kohtiin, joilla tarkennetaan saamelaisten alkuperäiskansaoikeuksien turvaamiseksi annettavia lupamääräyksiä. Tarpeellisia lupamääräyksiä olisi annettava 4 kohdan lisäyksen mukaan saamelaisten kotiseutualueella muille saamelaisten perinteisille elinkeinoille aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. Saamelaisten perinteisiä elinkeinoja ovat poronhoidon lisäksi metsästys, kalastus ja keräily. Tarpeellisia lupamääräyksiä olisi annettava 5 kohdan lisäyksen mukaan sen varmistamiseksi, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten kotiseutualueella saamelaisten oikeutta ylläpitää ja kehittää alueella kieltään, kulttuuriaan ja perinteisiä elinkeinojaan. Muutoksen tarkoituksena on kuvata tarkemmin saamelaisten alkuperäiskansaoikeuden sisältöä.*

*Kaivoslainsäädännön toimivuutta tarkastelleessa selvityksessä havaittiin, että kaivostoiminnan ja muiden elinkeinojen välistä vaikutusperusteista punnintaa ei tapahdu kaivoslupamenettelyssä ehdottoman esteen ulkopuolella ja esimerkiksi muulle elinkeinoille aiheutuva haitta saa kaivoslain mukaisessa päätöksenteossa käytännössä verrattain vähän sijaa, siitäkin huolimatta, että kaivoslain mukainen sääntely esimerkiksi lupamääräysten osalta antaa jo nykyisellään kaiken laatuisten haittavaikutusten välttämiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisuuden asettaa toiminnanharjoittajaa velvoittavia lupamääräyksiä. Edellä mainitun lisäksi selvityksessä havaittiin, että kaivoslupaa koskevassa lupaharkinnassa olisi mahdollista tarkastella muun muassa erilaisia maisemallisia sekä suojavyöhykkeitä koskevia kysymyksiä nykyistä yksityiskohtaisemmalla tasolla, jolloin kaivosluvassa annettavilla määräyksillä olisi mahdollista vähentää kaivostoiminnasta aiheutuvia maisemallisia haittoja tai poistaa tai lieventää erilaisia immissio- ja naapuruushaittoja.*

*Edellä selostetun perusteella esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kaivoslain 52 §:n 3 momenttiin uudet 8 a – 8 d kohdat, joiden mukaan kaivosluvassa olisi annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset puuston, muun kasvillisuuden säilyttämisestä, uusimisesta ja uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana, toimintojen sijoittelusta luonnon monimuotoisuus ja muut ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista ja paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävä heikentymistä. Paikkakunnan muina elinkeinoina voisivat tulla otetuksi huomioon esimerkiksi poronhoito, tuulivoima, maatalous ja matkailu. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi puustovyöhykkeen edellyttämisestä kaivostoiminnasta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi (maisemalliset haitat, erilaiset immissio- ja naapuruushaitat, muille elinkeinoille aiheutuvat haitat). Tällaisen suojavyöhykkeen voisi järjestää joko kaivosalueen ulommaksi osaksi, jolla vain maanalainen kaivostoiminta olisi sallittua, tai apualueeksi.*

*8 c kohdan osalta on otettava huomioon, että varsinaisen louhoksen sijainnin määrää mineralisaation sijainti. Kaivoksen vaatimien muiden toimintojen (kuten tiestö, sähkölinjat, putkistot, läjitysalueet, rakennukset ja rakennelmat) sijoittelussa voidaan joustavammin hakea ratkaisuja, jotka ottavat huomioon ympäristölliset ja maisemalliset näkökulmat. Esimerkiksi mahdollisuuksien mukaan säilytettäisiin pienet kosteikot, lahoppuut tai muut vastaavat luonnon monimuotoisuuden ilmentymät. Kaivosalueelta kuuluvien äänten kantavuuden hallinnassa voitaisiin hyödyntää rakennusten sijoittelua tarkoituksenmukaisella tavalla. Lupamääräykset voisivat koskea esimerkiksi myös alueen tiestön ja rakennusten sijoittelua sekä talvikunnossapidon suunnittelua siten, että*

yhdessä kasvillisuusratkaisujen kanssa kaivostoiminnasta aiheutuisi mahdollisimman vähän haittoja.

8 a – 8 d kohtien perusteella annettavilla lupamääräyksillä ei kuitenkaan voida osaksikaan ratkaista ympäristönsuojelulain alaan kuuluvia pilaamisen torjuntaan liittyviä kysymyksiä ympäristölupa-asiaa rajaavalla tavalla. Ympäristöluvassa annetaan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi lupamääräyksiä muun muassa päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, jätteistä ja niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä sekä toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista (ympäristönsuojelulain 52 §). Päästöllä tarkoitetaan ihmisen toiminnasta aiheutuvaa aineen, energian, melun, tärinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä yhdestä tai useammasta kohdasta suoraan tai epäsuorasti ilmaan, veteen tai maaperään (ympäristönsuojelulaki 5 § 1 momentti 1 kohta). Kaivoslain nojalla annettavilla 8 a – 8 d kohtien perusteella annettavilla edellä esitetyillä lupamääräyksillä on tarkoituksena erityisesti maisemallisten, muille elinkeinoille tai lähiasutukselle aiheutuvien haittojen vähentäminen. Päästöjä koskevat lupamääräykset kuuluvat ympäristöluvan alaan.

3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi myös 8 e kohta, jonka mukaan lupamääräyksiä annettaisiin myös kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta, jos se olisi tarpeen. Erityisen tärkeää tämä olisi lupamääräyksiä tarkistettaessa, koska mahdollisuudet kaivoksen vaiheittaiseen sulkemiseen muuttuvat toiminnan kehittyessä. Vaiheittaisella sulkemisella voidaan ehkäistä ja vähentää kaivostoiminnasta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia mukaan lukien vaikutuksia maisemaan, elinoloihin ja viihtyvyyteen.

Kaivoslain 52 §:n 3 momentin 6 kohdan mukaan kaivosluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset muun muassa kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvästä vakuudesta 10 luvun mukaisesti sekä muista lopettamiseen liittyvistä ja lopettamisen jälkeisistä velvollisuuksista. Käytännössä on osoittautunut, että kaivosluvista annettavia määräyksiä tulisi selkeyttää, jotta viranomaisten, toiminnanharjoittajien ja muiden asianosaisten olisi mahdollista arvioida jälkitoimenpiteitä ja vakuuksia koskevien lupamääräysten riittävyyttä suhteessa luvan mukaiseen toimintaan. Pykälän itsessään voidaan katsoa jo sellaisenaan mahdollistavan riittävän selkeiden ja kattavien lupamääräysten antamisen, jolloin tarkoituksenmukaista on säätää lupamääräyksistä tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi pykälään asetuksenantovaltuutus lupapäätöksen sisällön täsmentämistä varten.

## **Kaivoslaki 62 § - Kaivosluvan määräaikainen tarkistaminen ja määräaikaisuus**

Kaivoslupa on voimassa toistaiseksi luvan lainvoimaiseksi tulosta. Kaivoslupa voidaan myös myöntää määräajaksi, jos se on perusteltua ottaen huomioon esiintymän laatu ja laajuus, hakijan edellytykset huolehtia kaivostoiminnan aloittamisesta sekä muut hakemuksen käsittelyn yhteydessä ilmenneet seikat. Määräaikainen kaivoslupa voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Lupaviranomaisen on tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä vähintään kymmenen vuoden välein. Lupaviranomaisen on ilmoitettava tarkistusväli luvassa. Välttämättömän yleisen tai yksityisen edun turvaamiseksi taikka muusta erityisestä syystä myös määräajan voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä voidaan määrätä tarkistettavaksi määräajoin. Kaivosluvan määräyksiä tarkistettaessa lupaviranomaisen tulee lisäksi varmistua, ettei kaivosluvan haltijaan kohdistu 48 §:n 1 momentissa tarkoitettuja esteitä.

Lupamääräysten tarkistaminen ei saa sanottavasti vähentää kaivoshankkeesta saatavaa hyötyä.

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 62 §:n osalta seuraavaa:

*Pykälän 2 momentin nojalla lupaviranomaisen olisi määräajoin tarkistettava toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan määräyksiä. Tarkistamistarpeen arviointiväli olisi määriteltävä luvassa, ja se voisi olla enintään kymmenen vuotta. Kaivosluvan tarkistaminen tarkoittaisi lupamääräysten tarkistamista. Esimerkiksi kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvää vakuutta ja muita lopettamiseen liittyviä velvollisuuksia on yleensä tarpeen arvioida määräajoin.*

HE 126/2022 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 62 §:n osalta seuraavaa:

*Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan kaivosluvan määräyksiä tarkistettaessa lupaviranomaisen tulisi varmistua, että kaivosluvan haltija täyttää 48 §:ssä säädetty luvan myöntämisen edellytykset, joita ovat muun muassa haettuun lupaan perustuvaan toimintaan nähden tarpeellinen asiantuntemus ja muutoin riittävät edellytykset.*

*Voimassa olevan kaivoslain 70 §:ssä säädetään malminetsintäluvan, kaivosluvan ja kullanhuuhdontaluvan peruuttamisesta. Pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan luvan peruuttamista on harkittava, jos luvanhaltija ei enää täytä luvan myöntämisen edellytyksiä, esimerkiksi 48 §:ssä säädettyjä edellytyksiä. Luvan peruuttamista koskeva asia voisi siten tulla vireille esimerkiksi 62 §:n mukaisen määräaikaisen tarkastuksen yhteydessä.*

## **Kaivoslaki 108 § - Vakuus kaivostoiminnan lopettamista ja eräitä poikkeavia tilanteita varten**

Kaivosluvan haltijan on asetettava vakuus:

- 1) kaivostoiminnan lopetus- ja jälkitoimenpiteitä varten, joiksi luetaan
  - a) kaivosluvassa erikseen määrätty lopetus- ja jälkitoimenpiteet;
  - b) 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitettut toimenpiteet;
  - c) kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä erikseen määrätty lopetus- ja jälkitoimenpiteet;

d) 150 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet vähintään 30 vuoden ajalta, ellei kaivosluvan haltija osoita muuta riittäväksi;

2) poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteitä varten yhden vuoden ajalle;

3) 100 §:n 2 momentin mukaista yhden vuoden louhintakorvauksen vuotuista suuruutta vastaavalle summalle, ellei kaivosluvan haltija osin tai kokonaan omista kaivosalueeseen kuuluvia kiinteistöjä.

Asetettavan vakuuden on oltava riittävä kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet huomioon ottaen. Lisäksi on otettava huomioon, että vakuudella asetettavat toimet arvioi tai tekee muu kuin toiminnanharjoittaja tai viranomainen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä vakuuden määrän laskemisesta.

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 108 §:n osalta seuraavaa:

*Kaivosluvan haltija olisi velvollinen asettamaan vakuuden 15 luvussa säädettyjen lopetus- ja jälkitoimenpiteitä koskevien velvoitteiden suorittamista varten. Vakuuden tulisi olla riittävä ottaen huomioon kaivostoiminnan laatu ja laajuus, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja muun lain nojalla vaaditut vakuudet, erityisesti ympäristönsuojelulain 42 §:n nojalla vaadittava vakuus.*

*Ympäristönsuojelulain mukainen vakuus on tarkoitettu varmistamaan asianmukaisen jätehuollon toteutuminen. Se kattaa siten lähinnä rikastushiekka-altaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset tilanteissa, joissa kaivostoiminnan harjoittaja ei itse pysty niitä hoitamaan. Pykälässä ehdotettu vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet.*

*Vakuuden asettamista koskeva asia ratkaistaisiin asianomaisessa kaivosluvassa. Vakuuden lajia ja suuruutta olisi arvioitava tarkistettaessa kaivosluvan määräyksiä 62 §:n mukaisesti.*

HE 126/2022 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 108 §:n osalta seuraavaa:

*Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan vakuussäätelyä kehitetään siten, että ympäristölliset vastuut hoidetaan kaikissa tilanteissa. Kaivostoiminnan vakuusjärjestelmä muodostuu kaivoslain 108 §:n mukaisesta vakuudesta ja ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaisesta jätteen käsittelytoiminnan vakuudesta. Työ- ja elinkeinoministeriön teettämän selvityksen mukaan useissa tapauksissa kaivoslain nojalla vaaditut vakuudet on määritetty kattamaan vain ne minimitoimenpiteet, jotka ovat tarpeen kaivosalueen aitaamiseksi ja ulkopuolisten pääsyn estämiseksi. Etenkin viranomaispalautteessa on tullut esille näkemys vakuuksien yleisestä riittämättömyydestä. Jos kaivoslain 108 §:n mukainen lopetus- ja jälkitoimenpiteiden vakuus luvassa mitoitetaan liian suppeaa käyttötarkoitusta silmällä pitäen, esimerkiksi vain aitaamiseen ja muihin vastaaviin välittömiin turvallisuustoimiin, kaivoslain alkuperäinenkin tavoite- ja vaatimustaso ei toteudu. Voimassaolevan kaivoslain 108 §:ssä on sen perustelujen mukaan lähdetty siitä, että ympäristönsuojelulain mukainen*



vakuus kattaa lähinnä rikastushiekka-altaiden, sivukivialueiden ja vastaavien jätehuoltoalueiden sulkemiskustannukset, kun taas kaivosluvan vakuus kattaisi muut kaivostoiminnan lopettamiseen ja jälkihoitoon tarvittavat toimenpiteet (erikseen säänneltyä ydinjätehuoltoa lukuun ottamatta). Kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen on kaivoslain 108 §:n perustelujen mukaan erityisesti arvioitava lain 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen velvoitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Kaivoslain tavoitteena ja tarkoituksena ollut välitöntä turvallisuutta laajempi vakuuden käyttöala ei tällä hetkellä näytä käytännössä aina toteutuvan.

Vakuuksia koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi luettelemalla 1 momentin 1 kohdassa lopetus- ja jälkitoimenpiteet, mitä vakuuden tulee kattaa, ja viittaamalla niitä koskeviin säännöksiin. Kaivostoiminnan vakuuden kattavia lopetus- ja jälkitoimenpiteitä ovat kaivosluvassa erikseen määrätty lopetus- ja jälkitoimenpiteet, alueen kunnostamista koskevassa 143 §:ssä ja louhittujen kaivosmineraalien, rakennusten ja rakennelmien poistamista koskevassa 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet, kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä erikseen määrätty lopetus- ja jälkitoimenpiteet sekä seurantaan ja korjaaviin toimenpiteisiin velvoittavassa 150 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitetut toimenpiteet. Jälkimmäisenä mainittuun 150 §:n 1 ja 2 momentin mukaiselle seurannalle ja korjaaville toimenpiteille säädetään vakuuden kohdalla määräajaksi vähintään 30 vuotta, ellei kaivosluvan haltija osoita muuta riittäväksi. Määräaika voi siis tapauskohtaisesti olla lyhyempi tai pidempi kuin 30 vuotta. 30 vuoden määräaika on arvioitu riittäväksi lähtökohdaksi, jona aikana kaivosalueen lopetus- ja jälkitoimenpiteiden toimivuus voidaan varmistaa. Määräaika on yhteneväinen ympäristönsuojelulain 60 §:n jätteen käsittelytoimintaa koskevan vakuuden kanssa. Määräajan harkinnassa tulisi ottaa huomioon kaivosalueiden erilaisuus ja eri tarpeet jälkitoimille, kuten aitaaminen ja sortumavaaralliset paikat.

Sääntelyn tarkentamisen tavoitteena on saattaa kaivosvakuudet lain säätämisvaiheessa tarkoitettuun tilaan. Tällä esityksellä ehdotetaan muutoksia myös lupamääräyksiä koskevaan 52 §:ään, alueen kunnostamista koskevaan 143 §:ään, louhittujen kaivosmineraalien, kaivoksen laitteistojen, laitteiden, rakennusten ja rakennelmien poistamista koskevaan 144 §:ään sekä seurantaa ja korjaavia toimenpiteitä koskevaan 150 §:ään, millä muutoksilla osaltaan on vaikutusta vakuuksien kattavuuteen.

Ehdotuksen 1 momentin 2 kohdassa esitetään kaivostoiminnan vakuuden laajentamista kattamaan myös sellaiset toimenpiteet, joilla olisi mahdollista eräissä poikkeavissa tilanteissa turvata kaivoksen yleinen turvallisuus. Poikkeavilla tilanteilla tarkoitettaisiin lähinnä toiminnanharjoittajan maksukyvyttömyyteen tai konkurssiin liittyviä tilanteita, jotka eivät välttämättä johda kaivostoiminnan lopettamiseen vaan lähinnä toiminnanharjoittajan vaihtumiseen. Näissä tilanteissa olisi perusteltua, että kaivostoimintaan liittyvä vakuus kattaisi myös kaivoksen yleisen turvallisuuden edellyttämistä toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset. Vakuuden katettavaksi tarkoitettuja kustannuksia muodostuisi lähinnä kaivoalueen vartiointista ja energiansaantiin liittyvistä toimenpiteistä, joita voisivat olla esimerkiksi alueen valaistus valvonnan takia, sähkölukkojen ja porttien toiminta, paloturvallisuuden takaaminen sekä vesien hallinnan järjestäminen turvallisuuden takaamiseksi. Kyseeseen eivät tulisi kustannukset, jotka johtuisivat kaivoksen louhinta- ja tuotantotoimenpiteistä. Asetettavan vakuuden tulisi kattaa näiden turvallisuustoimenpiteiden edellyttämät kustannukset yhden vuoden ajalle. Yhden vuoden voidaan arvioida olevan riittävä aika poikkeavan tilanteen hallintaan saamiseksi, ja sen vuoksi sopiva ajanjakso, jonka aikana aiheutuvien turvallisuustoimenpiteiden

*kustannuksiin tulisi vakuudella varautua. Poikkeavien tilanteiden turvallisuustoimenpiteitä varten asetettava vakuus olisi uuden tyyppinen lisäys nykyisen kaivosvakuuden kattavuuteen, millä varauduttaisiin riskiin, että toiminnassa tulisi tilapäisiä ylitsepääsemättömiä ongelmia.*

*Säännöksen tarkoittamissa poikkeuksellisissa tilanteissa saattaa tulla sovellettavaksi myös sähkömarkkinalain (588/2013) 103 §:n 4 momentin mukaan sähkönjakelua tai sähköntoimitusta ei saa maksujen laiminlyönnin vuoksi keskeyttää kohteesta, jossa onnettomuuksien ehkäisemiseksi vaadittavat turvajärjestelyt ovat riippuvaisia sähköstä ja jossa sähkönjakelun tai sähköntoimituksen keskeyttäminen aiheuttaa onnettomuusvaaran, ennen kuin on kulunut neljä kuukautta laiminlyödyn maksun eräpäivästä. Momentin säännöksestä ei saa sopimuksin poiketa.*

*Ehdotuksen 1 momentin 3 kohdassa esitetään kaivostoiminnan vakuuden laajentamista kattamaan yhden vuoden louhintakorvauksen vuotuista suuruutta vastaava summa, joka 100 §:n 2 momentin mukaan on 50 euroa hehtaarilta. Ehdotuksella tavoitellaan maanomistajien aseman parantamista. Muutos takaisi kiinteän louhintakorvauksen maksamisen yhden vuoden ajalta kaivosalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille kaivostoiminnan harjoittajan mahdollisessa maksukyvyttömyystilanteessa. Vakuutta ei tarvitsisi asettaa siltä osin, kun kaivosluvan haltija omistaa osin tai kokonaan kaivosalueeseen kuuluvat kiinteistöt, koska kaivosluvan haltija ei maksa maanomistajakorvausta itselleen ollessaan maanomistaja eikä sen vuoksi vakuus maanomistajakorvaukselle ole siltä osin tarpeen.*

*Siirtymäsäännöksellä säädettäisiin mihin mennessä olemassa olevat vakuudet tulee asettaa muutettujen säännösten mukaiseksi.*

*2 momentissa säädettäisiin vakuuden mitoitukseen vaikuttavista seikoista. Kaivostoiminnan laatua ja laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon kaivostoiminnan erityispiirteet, kaivoksen maantieteellinen sijainti, paikalliset ympäristöolosuhteet ja ympäristöön, ihmisten terveyteen tai turvallisuuteen kohdistuvan mahdollisen vaaran luonne ja kesto. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi asetuksenantovaltuutus, jolla vakuuden määrän laskemisesta olisi mahdollista säätää tarkemmin.*

*Pykälän otsikkoa ehdotettaisiin täsmennettäväksi laajentunutta sisältöä vastaavaksi.*

## **Kaivoslaki 109 § - Vakuuden asettamista koskeva menettely**

Lupaviranomainen määrää vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa luvassa.

Vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti taikka malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa muutetaan 69 §:n mukaisesti tai lupien voimassaoloa jatketaan 61, 63 tai 65 §:n mukaisesti.

Kaivosviranomaisen on omasta aloitteestaan tarkistettava vakuuden suuruutta, jos toiminnan laatu ja laajuus tai toiminnasta aiheutuvat vaikutukset yleiseen turvallisuuteen, ihmisten terveyteen tai ympäristöön ovat luvan myöntämisen jälkeen

muuttuneet siten, että vakuuden lajia tai suuruutta on tämän vuoksi tarpeen tarkistaa. Samalla kaivosviranomaisen on määrättävä ajankohta, josta lukien muutokset ovat voimassa.

Vakuus on asetettava kaivosviranomaiselle, jonka tulee valvoa korvauksen saajan etua vakuuden asettamisessa sekä tarvittaessa toimia vakuuden rahaksi muuttamista ja varojen jakamista koskevista asioista.

HE 273/2009 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 109 §:n osalta seuraavaa:

*Lupaviranomainen määräisi 1 momentin nojalla vakuuden lajin ja suuruuden asianomaisessa lupapäätöksessä tai luvan voimassaolon jatkamista koskevassa päätöksessä. Niihin vaikuttaisivat toiminnan laajuus, luonne ja toimintaa varten annettavat lupamääräykset.*

*Kaivoslupaan liittyvän vakuuden määrää asetettaessa lupaviranomaisen olisi erityisesti arvioitava 143, 144 ja 150 §:ssä säädettyjen veloitteiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset. Koska ympäristönsuojelulain nojalla vaadittava vakuus kattaa kaivosalueen rikastushiekka- ja muiden jätealueiden jätehuoltokustannukset, ei kyseisten alueiden kunnostamiseen liittyviä kustannuksia olisi tarpeen ottaa huomioon kaivoslupaan liittyvää vakuutta asetettaessa.*

*Vakuus voi olla esimerkiksi pankkitalletus tai pankkitakaus taikka vakuutus.*

*Pykälän 3 momentin nojalla vakuus asetettaisiin kaivosviranomaiselle, jonka tehtävänä on valvoa korvauksen saajan etua sekä tarvittaessa huolehtia vakuuden rahaksi muuttamisesta ja varojen jakamisesta. Vakuus olisi 168 §:n nojalla asetettava, ennen kuin toiminta luvan nojalla aloitetaan.*

HE 126/2022 yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan 109 §:n osalta seuraavaa:

*Kaivoslain 109 §:ssä säädetään vakuuden asettamista koskevasta menettelystä. Voimassa oleva sääntely mahdollistaa luvan muuttamisen tiettyjen edellytysten täyttyessä. Kaivoslain 69 §:n mukaan kaivosviranomainen on omasta aloitteestaan taikka asianomaisen toimialallaan yleistä etua valvovan viranomaisen tai haittaa kärsivän asianomaisen hakemuksesta muutettava malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa, jos toiminnasta aiheutuu tässä laissa kielletty seuraus tai jos, toiminnasta aiheutuvat haitalliset vaikutukset poikkeavat olennaisesti siitä, mitä lupaharkinnassa on arvioitu. Lisäksi 111 §:n nojalla kaivosviranomaisen on hyväksyessään luvan siirron arvioitava, onko vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava, sekä tehtävä asianomaisiin lupamääräyksiin tarvittavat muutokset. Samalla kaivosviranomaisen on määrättävä ajankohta, josta lukien muutokset ovat voimassa. Kaivoslain 109 §:n 2 momentin nojalla vakuuden suuruutta on tarvittaessa tarkistettava, kun kaivoslupaa tarkistetaan 62 §:n mukaisesti. Kaivoslain 62 §:n tarkoittamassa tarkistamisessa on kyse kaivosluvan määräaikainen tarkistaminen, joka on toistaiseksi voimassa olevan kaivosluvan osalta tehtävä vähintään kymmenen vuoden välein. Kaivosluvan vakuutta on tämän lisäksi tarvittaessa tarkistettava, mikäli kaivosluvan voimassaoloa jatketaan 63 §:n mukaisesti, mikäli kaivoslupa on myönnetty määräajaksi.*

*Kaivoslain 62 §:n mukaan määräaikainen kaivoslupa voi olla voimassa enintään kymmenen vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.*

*Edellä lueteltuja tilanteita lukuun ottamatta kaivosviranomaisella ei ole mahdollisuutta arvioida onko voimassa olevassa luvassa määrättyä vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava. Sen varmistamiseksi, että vakuuden lajia ja suuruutta on mahdollista aina tarpeen vaatiessa tarkistaa, kaivoslain 109 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, joka edellyttäisi kaivosviranomaisen tarkistamaan omasta aloitteesta vakuuden suuruuden, jos toiminnan laatu ja laajuus tai toiminnan aiheuttamat vaikutukset yleiseen turvallisuuteen, ihmisten terveyteen tai ympäristöön ovat luvan myöntämisen jälkeen sillä tavalla muuttunut, että vakuuden lajia tai suuruutta on tämän vuoksi tarpeen tarkistaa. Toiminnan aiheuttamat vaikutukset yleiseen turvallisuuteen, ihmisten terveyteen tai ympäristöön voisivat olla sellaisia, joita ei ole ennalta arvioitu muodostuvan tai vaikutukset voivat olla muuttuneet, ja vaikutus voi olla vakuutta kasvattava tai vähentävä. Myös vaiheittaisen sulkemisen johdosta tehdyt toimenpiteet tulisi ottaa huomioon vakuuden määrän muutosta arvioitaessa.*

*Tieto toiminnan muuttumisesta voisi tulla kaivosviranomaiselle niin kaivosviranomaisen suorittaman valvonnan yhteydessä, toiminnanharjoittajalta, muilta viranomaisilta tai haitan kärsijöiltä. Ehdotettu muutos ei edellyttäisi muutosta esimerkiksi viranomaisen tiedonsaantioikeutta koskevaan 152 §:ään, jonka mukaan kaivosviranomaisella, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella, työsuojeluviranomaisella ja Säteilyturvakeskuksella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada malminetsintään, kaivostoimintaan ja kullanhuhdontaan liittyvää valvontaa varten välttämättömiä tietoja toisiltaan ja käyttää toistensa hankkimia näytteitä. Vakuus voi olla esimerkiksi pankkitalletus tai pankkitakaus taikka vakuutus.*

Antti Peronius fm (geologi)  
selvityksen tekijä, vakuusarvion tekijä  
Nellim, Inari

**Pyydetty selvitys 2.2.2026 ja 2.6.2026**

Arktiira Oy (kaivosoikeuden haltija)  
Halkokorvenkatu 16  
15240 Lahti

Maria Kivi, Ossi Leinonen  
Tukes /Rovaniemi

**Kaivos:  
LeviJaspis KL2017:0001,  
Hanhimaa, Kittilä**

Tukesin antaman selvityspyynnön mukaisesti selvitämme seuraavaa koskien kaivoslain 52.3 §:n mukaisia kohtia:

*1. Kaivostoiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten välttäminen tai rajoittaminen sekä ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistaminen*  
• *mahdollisuuksien mukaan selvitettävä myös paikallisiin olosuhteisiin ja intresseihin, kuten esim. asuinympäristön viihtyisyyteen ja kaivostoiminnan vaikutusalueella esiintyviin luonnonarvoihin liittyvät seikat (otetaan huomioon mm. lähialueen vakituinen asutus ja Natura-alueet)*

Vastaus:

Haitallisten vaikutusten välttäminen ja rajoittaminen:

Hyödynnettävä kohde on ensisijaisesti alueen kivilohkareiden keräilyä ja toissijaisesti esiinkaivua varten. Hakijan kaivostoiminta on oikeuden omistajan ja avustajien voimin tehtävää käsityönä tehtyä, hyvin pienimuotoista lohkariden lohkomista, hakkaamista, lapiokaivamista sekä mahdollisesti tulevaisuudessa muutaman vuoden välein kaivinkoneavusteisesti tehtävää esiintymän esiin avaamista.

Koneiden aiheuttamat päästöt ovat enimmillään muutaman vuoden välein yhden tai kahden päivän ajan tapahtuvaa kone- ja työmelua sekä koneen tavanomaisia diesel-laitteen pakokaasupäästöjä. Nämä melu- ja ilmapäästöt rinnastuvat minkä tahansa tavanomaisen työkoneen päästöihin, mitä lähialueella on erilaisilla työmailla kymmeniä tapahtumia vuodessa.

Toimintaa harjoittavan yrityksen strategiana on kasvattaa rajallisesti saatavilla olevan tuotteen eli jaspisbrensin jalostusarvoa.

Muu kuin kävelyliikenne on hyvin vähäistä.

Toiminnassa ei ole lainkaan varsinaisia prosessipäästöjä.

Kaivosoikeuden haltijan oma käsitys on, että tämän kaltaisen toiminnan haitalliset vaikutukset ympäristölle- ja muulle maan sekä luonnonkäytöllä ovat alkujaankin olleet hyvin vähäiset.

Vuosien varrella tätä hyvin vähäistäkin haittaa on entisestään pystytty pienentämään ja rajoittamaan toimintaa kehittämällä.

Ihmisten terveyden ja yleisen turvallisuuden varmistaminen:

Aluetta ei ole aidattu, koska alueella ei ole varsinaisia kaivantoja. Mikäli alueelle syntyy 1 m syvämpi kaivanto (ei toistaiseksi suunnitelmassa) se merkitään heijastintikuilla ja jos kaivanto on vieläkin syvämpi, se aidataan poroaidalla.

Hakijan käsitys on, että sekä kaivosalue että kaivualueen ulkopuolella alue vastaa luonnontilaista.

Mahdolliset vierailijat kuljetetaan alueella ohjatusti, ohjattuina pienryhminä. Oma-aloitteista toimintaa ja liikkumista ei alueella hyväksytä.

Alueella on asianmukaiset varoitukset ja kieltomerkit ja kahdessa eri paikassa on hyvin näkyvillä kirjalliset ohjeet 112-pelastuspalvelun tilaamista varten.

Alueella on pysyvästi pelastukseen soveltuvia työkaluja, kuten rautakankia, ensiapuvälineet sekä sammutuspeite.

***Alueelle on tehty turvallisuus ja evakuointisuunnitelma. Sen mukainen pelastus- ja noutopiste sekä samalla pelastuslaitoksen opastuspiste on Arctic-ametistin parkkipaikka.***

Paikalla toimii matkapuhelinverkko.

Tukes on tarkastanut ja hyväksynyt aiemmilla valvontakäynneillään mainitut toimet.

Kaivosoikeuden haltijan näkökulmasta ihmisten terveyden ja turvallisuuden näkökulmasta asiat ovat kunnossa erityisesti ottaen huomioon toiminnan intensiteetti. Varsinaista louhosta ei edes ole ja alue vastaa riskitasoltaan alueelle tyypillistä metsämaata.

Vaikutus paikallisiin olosuhteisiin ja intresseihin, kuten esim. asuinympäristön viihtyisyyteen ja kaivostoiminnan vaikutusalueella esiintyviin luonnonarvoihin liittyvät seikat (otetaan huomioon mm. vapaa-ajan asunnot ja Natura-alue)

Alueen välittömällä vaikutusalueella ei ole pysyvää asutusta.

Lähin vapaa-ajan asunto on n. 550 m päässä lupa-alueesta pohjoiseen. Hakijan toiminnan – 10 vuotta – aikana ei ole ilmennyt ongelmia suhteessa viihtyisyyteen, luontoarvoihin, liikkumiseen tms. Kittilä-Pokka maantie on n. 1,6 km päässä kaakkoon. Tien varressa on joitakin pysyvästi asuttuja taloja ja loma-asutusta.

Maastossa ei ole mitään näkyvää. Jos aluetta vertaa lähialueisiin, missä vastaavissa vaaroissa on tehty hakkuita, niin alue näyttää luonnontilaisemmalta ja jos aluetta vertaa lähiseutujen (mm Levi) loma-asutukseen tai varsinkin laskettelurinteeseen, on maisemavaikutuksilla monen kertaluokan ero.

Kaivosoikeuden haltijan näkökulmasta hänen toimintansa tukee alueen matkailua, eikä ole sen kanssa lainkaan ristiriidassa.

Kaivoslupa-alue on kokonaisuudessaan Kuortano-Saivinvuoma-Launijärvi Natura-alueen (FI1300606, SAC/SPA, 9831 ha) ympäröimä: Alue sisältää vaihtelevaa aapasuo- ja järviluontoa. Alueella esiintyy useita suotyyppisiä: karuhkoja rimpinevoja, erilaisia lettoja, suursaranevoja, tulvanevoja, suoniittyjä, lähteikköpintoja sekä korpia ja rämeitä. Järvet ovat pehmeäpohjaisia, melko matalia ja kirkasvetisiä.

Natura-alueen suojeluarvot (luontotyyppit ja lajit) on luetteloitu liitteessä 3.

Nyt kyseessä oleva Vuossavaara on lähiympäristöineen on hakkaamaton toisin kuin muut Natura-alueen sisällä olevat Naturaan kuulumattomat alueet kuten Mäntyläki, Kuusiläki ja Lokittama, mitkä ovat kauttaaltaan eri aikoina käsiteltyjä. Tältä osin siis nyt kyseessä oleva Vuossavaara tukee ympäristön Natura-arvojen toteutumista; eli ei pienennä suoraan tai välillisesti luontotyyppien pinta-alaa ja on eri lajien käytössä aivan samoin kuin Natura-alueella

Hakijan toiminnasta ei ole päästöjä (ei kemikaalipäästöjä, ei vesipäästöjä, ei pölypäästöjä, ei melupäästöjä) lainkaan, joten ei ole olemassa myöskään prosessipäästövaikutuksia ympäröivään Natura-alueeseen.

Tavanomaisen päivittäisen toiminnan meluvaikutus vastaa minkä tahansa luonnossa liikkuvan matkailijaryhmän aiheuttamaa melua. Erityistä kaivosmelua ei päivittäisestä toiminnasta synny.

Hakija on tietoinen, että mikäli hänen melupäästönsä häiritsee läheisellä Natura-alueella pesivää suojelunalaista lajia, on hän velvollinen rajoittamaan toimintaansa pesinnän onnistumiseksi. Toistaiseksi tällaista ei ole tapahtunut.

*2. Selvitys toimenpiteistä, joilla varmistetaan, että kaivostoiminnassa ei harjoiteta ilmeistä kaivosmineraalien tuhlausta taikka kaivoksen mahdollista tulevaa käyttöä ja louhimistyötä ei vaaranneta tai vaikeuteta.*

Vastaus:

Kaivosoikeuden haltija tähtää pieneen louhintamäärään ja louhitulle raaka-aineelle saatavaan mahdollisimman suureen lisäarvoon.

Kaivosoikeuden haltijalla ei ole minimikokoa jatkokäsittelyyn otettavalle ainekselle, vaan aivan pienet kappaleetkin pyritään hyödynnetään. Hyödynnettävän kallion tasalaatuisuuden ansiosta hyödynnettävällä materiaalilla ei ole myöskään laadullista alarajaa väriin, lohkeavuuteen tai muuhun rakenteeseen liittyen.

Väritään paras tummin jaspis ja jaspisbreksia menee koruksi hiottavaksi, hieman heikkolaatuisempi koriste-esineiden hiontaan. Kaikenlaiset ryhmän kivet ovat näyttäviä – vaatimattomatkin – käyvät matkamuistoksi, muistoiksi, onnen kiveksi tms. Myös sivutuotteena tulevat muut kvartsin väri variaatiot hyödynnetään..

Yllämainitun perusteella on tehtävissä sellainen johtopäätös, että kyseisellä louhoksella ei tapahdu kaivosmineraalien tuhlausta, eikä vaaranneta toiminnan jatkuvuutta tai esiintymän tai sen osien tulevaisuuden vielä tuntemattomia käyttötapoja.

### *3. Selvitys esiintymän hyödyntämisen laajuudesta ja tutkimustuloksista*

- *selvitettävä myös, millaista kaivostoimintaa alueella tulevaisuudessa aiotaan harjoittaa*
- *suunniteltua kaivostoimintaa kuvaamaan esitetään esim. louhintasuunnitelma, käyttösuunnitelmakartta ja avolouhos lopputilanteessa kuvana (louhosoptimointi) sekä maanalaisen kaivoksen pituusprojektiio tai muu yleiskuvaus*

Vastaus:

Oikeuden haltija kehittää toimintaansa yllä kuvatulla tavalla. Louhintamäärät pysyvät entisellä tasolla ja kaikenlaisten tuotteiden hyödyntämistä pyritään tehostamaan.

Geologisesti kysymyksessä varhaisproterotsooiseen (so. yli 2 mrd vuotta, mutta alle 2500 000 m vuotta) merenpohjaan piin kanssa syntynyt rautasaostuma, mikä on myöhemmin rikkoutunut ja liimautunut toisenlaisella kvartsilla yhteen.

Pohja on tuntematon, mutta on selvää, että aineksen muuttuessa tiiviimmäksi, kaivinkoneella kaivaminen muuttuu vaikeammaksi ja lopulta mahdottomaksi. Tämä muuttaa syväosien ekonomin täydellisesti. Toisaalta nyt tunnetussa pintaesiintymän osassa riittää nykyisellä tavalla hyödynnettävää vielä ainakin 50 vuoden ajaksi.

Koska kysymyksessä on pieni louhos – käytännössä nykyisellään ei edes kuoppaa – ei oikeuden haltijalla ole täsmällistä louhospiirrosta, louhintasuunnitelmaa tai käyttösuunnitelmakarttaa puhumattakaan projektioista. Mikäli joskus alueella ryhdytään louhimaan esiintymän mahdollisia alajatkkeita kaivamalla ja louhimalla, nämä luonnollisesti tehdään.

### *4. Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi erityisellä poronhoitoalueella.*

Alueen paliskunta on Kuivasalmen paliskunta, minkä pinta-ala on 3519 km<sup>2</sup>. Suurin sallittu eloporomäärä on 6000 poroa ja poronomistajia on 153. Alue kuuluu erityiseen poronhoitoalueeseen, mutta ei kuulu saamelaisalueeseen.

Alue ei ole mitään erityistä porotalouden kuljetus tms aluetta. Alue kuuluu talvilaitumiin – tunturin/ vaaran laella tuulet pitävät lumipeitteen ohuena ja joissakin tilanteissa porot nousevat ylös kaivamaan jäkälää – tämä ei ole ole tällä alueella ongelma, koska alue on hyvin kallioista, eikä jäkälää juurikaan ole.

Oikeuden haltija on sopinut, että jos jossakin tilanteessa poroja on tarve kuljettaa alueen halki tai sen läheltä, kaikki mahdollisesti häiritsevä toiminta lopetetaan kaivalueella.

Koko kaivoslupa-alue on 13,2 hehtaaria, mikä on Kuivasalmen paliskunnasta (3519 00 ha) 0,000037 osa, mikä ei ole miltään osin porotalouden ulkopuolella.



Näillä miljoonasosaluokan laidunaluepienennyksillä ei luonnollisestikaan mitään merkitystä alueen porotaloudelle – tai paremminkin minkäänlaisia laidunaluevaikutuksia ei oikeasti ole.

*5. Sen varmistaminen, ettei luvassa tarkoitettulla toiminnalla vaaranneta saamelaisten asemaa alkuperäiskansana saamelaisten kotiseutualueella ja kolttien kolttalain mukaisia oikeuksia koltta-alueella.*

Alue ei ole saamelaisten kotiseutualueella (etäisyys rajaan lähimmillään n. 40 km) eikä kuulu kolttalain mukaiseen koltta-alueeseen (etäisyys rajaan lähimmillään n. 100 km). Eikä ole nähtävissä skenaariota, että toiminnanharjoittajan päästöt voisivat vaikuttaa ko. etäisyydelle. Näillä perusteilla voidaan tehdä johtopäätös, että tämänhetkisiä suoria tai välillisiä vaikutuksia ei ole.

*6. Kaivostoiminnan lopettamiseen liittyvä vakuus kaivoslain 10 luvun mukaisesti sekä muut lopettamiseen liittyvät ja lopettamisen jälkeiset velvollisuudet*

Vastaus:

Arvioinnin pohjana on tällä hetkellä arvioitu toiminta-aika: Nykyisen kaltaiseen toimintaan liittyen kaivoksessa on arvo-ainetta (ametisti, muut kvartsin väri variaatiot) vähintään 30 vuoden ajaksi. On kuitenkin oletettavaa, että hyödyntämisen yhteydessä tunnistetaan tunnetun esiintymän jatkeita, joiden oletetaan pidentävän käyttöaikaa 50 vuoteen.

30 vuoden aikana helpoin osa hyvätasoisien jaspisbreksian esiintymistä on hyödynnetty. Alueen luonne kuitenkin säilyy vielä entisellään. Mahdollisesti joitakin aukaisuja on kaivinkoneella jouduttu tekemään (esim. n. 15 vuoden kuluttua), mitkä on arvoaineen poisoton jälkeen peitetty. Yli 30 vuoden tähtäimellä koneellista aukikaivua joudutaan todennäköisesti tekemään enemmän, mutta kuinka paljon ja miltä osin – selviää vasta vuosikymmenten aikana.

Lopputuloksena 30 vuoden kuluttua olisi siis lähes nykyisen kaltainen kallionen ja lohkareinen metsäpalsta, jossa kiviaineksen otto on havaittavissa.

Alueelta pois kuljetettava materiaalmäärä kasvaa vuosien varrella vain vähän. Pois kuljetettavan aineksen arvo kasvaa suhteessa enemmän, koska kiviaineksen jalostusarvoa pyritään kasvattamaan. Poiskuljetetun aineksen määräksi tällä hetkellä arvioidaan 50 m<sup>3</sup>. 30 vuoden toiminnan ajan jälkeen paikalta olisi kuljettu pois 200 m<sup>3</sup> kiviainesta edelleen rikastettavaksi ja jalostettavaksi.

Kun aineksen irrotus löysentää massan, ainesmäärän tilavuus irrotuksen jälkeen on kuoppaa suurempi. Tässä tapauksessa emme tiedä tarkkaan, mikä osa on moreenia ja mikä palarapakalliota emmekä voi tarkkaan tätä erotusta laskea, mutta on täysin selvää, että pintamaiden läjitykset ja louhinnan sivukivi riittävät täydellisesti tarvittavaan vähäiseen täyttöön, sillä täytettävänä 30 vuoden kuluttua ei ole varsinaisesti louhosta, vaan pieniä kuoppia, mistä on poistettu lohkareita.

Pelkkä maa-aineksen tasaaminen siis tuottaa tasaisen kentän, eikä mitään luiskaamiseen liittyviä arviointeja tarvitse tehdä. Maisemoinnin hienosäätö

lähialueelta kerättävällä karikkeella, turvemullalla tai kuntalla ei ym perusteella ole tarpeellista.

Eli maisemointi voidaan tehdä täydellisesti paikalla olevalla materiaalilla, siten että täytön yläosaan tulee hienompia jakeita. Paikalla olevan orgaaninen kerros on hyvin ohut ja vaaran laki on laajalti 100% rakkakivikoita, lohkkareita tai kalliota. Kyseinen kaivupaikka rajoittuu rakkakivialueisiin/kalliopaljastumiin ja on osa yhtenäistä rinteen rakkaa. Maisemoinnin kiviaineksessa on sävyero luonnonrakkaan, mikä ero vähenee vuosien varrella.

On hyvin todennäköistä, että alueella ei tarvita edes kaivinkonetta tasaamiseen, mutta mikäli tarvitaan, irtotavaran aineksen tasaamiseen riittää mikä tahansa muutamaa tonnia kookkaampi kaivinkone. Edullisimmin työ voidaan tehdä kevyellä – 8 – 14 tonnin kaivinkoneella, minkä siirtokustannus on edullinen. Keveimmät kyseisen kokoluokan koneet ovat lisäksi kumitelat-alustaisia, mikä herkällä alueella siirron aikana on järkevää.

Mainitun kokoisella koneella työmaan tasoittamisen työaika on enintään kaksi htpv:ää. Lähialueella on jatkuvasti erilaisia työmaita, joista konekalustoa on saatavilla edullisilla siirtokustannuksilla. Syntyvä täyttökustannus on 2026 hintatasossa enintään 2000 euroa (varsinainen työ 100-150 e per tunti ja siirto 500 euroa sis. Alv 25,5%).

Alueella ei ole rakennelmia tai rakenteita, joten niiden purkuun ei tarvitse varata varoja. Alueella ei myöskään tule olemaan aitoja tai suojauksia. Kaatopaikalle kuljettavaksi jää vähäinen määrä tavaraa, minkä poisviennin kustannukseksi arvioidaan töineen 500 euroa. Alueen yleisen siivoamisen tarve on vähäinen ja siihen arvioidaan kuluvan 700 euroa.

Kaatopaikkakuorma kuljetetaan pakettiautolla ja auton perässä olevalla trailerilla. Koko työ on kahden miehen tehtävissä muutamassa päivässä.

Yllämainitut tasauksen ja siivoamisen kustannukset ovat siis yhteensä (2000+500+700) 3200 euroa sis alv 25,5%.

Louhosalueen aitaamista tai varoituskylttejä ei tarvita lainkaan.

- *Avolouhoksen aitaustarve (+ varoituskyltit) sekä tiedot siitä, kuinka paljon aita on jo tehty (metreinä) ja kuinka paljon sitä on tehtävä lisää avolouhoksen lopettamistilanteessa.*

- ei ole, ei tehdä

- *Tarpeelliset avolouhosten luiskaamiset ja muotoilut.*

- ei ole, ei tehdä

- *Porttien tai puomien asentamistarve alueelle pääsyn estämiseksi ja/tai suljetaanko tieyhteyksiä esim. lohkkareilla?*

- ei ole, ei tehdä

- *Alueen tiestön purkamistarve, jos tiestöä ei tarvita myöhemmin alueen jatkokäytössä tai jälkihoidossa/tarkkailussa*

- ei ole, ei tehdä

• *Onko muiden kuin kaivosyhtiön omistamilla mailla rakennuksia tai rakennelmia, joiden purkamiskustannukset ja rakennuspohjien siistiminen on huomioitava?*

- vaatimaton lautavaja ja puucee – purku ja poiskuljetus on huomioitu laskelmissa

• *Tuleeko alueelta purettavaksi sähkölinjoja ja muuntamoja?*

- ei ole, ei tehdä

• *Alueen vesienkäsittely: vesienkäsittelylaitteiden tasaamistyöt (kaivinkonetyöt) ja siistiminen sekä vesienkäsittelyyn liittyvien putkilinjojen ja pumppaamojen poisto*

- ei ole, ei tehdä

• *Räjähdevarastojen poistotarve.*

- ei ole, ei tehdä

• *Kaivosalueen yleinen siistiminen ja saattaminen yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon*

- kuuluu ylläkuvattuun operaatioon

• *Maanalaiset kaivokset:*

- ei ole

• *Kaivoslain 150 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetut toimenpiteet vähintään 30 vuoden ajalta, ellei kaivosluvan haltija osoita muuta riittäväksi.*

- Yllä oleva esitys on laskettu tehtäväksi 30 vuoden päästä, paitsi vakuuden arvon aleneman osalta, mikä on tehty kymmenen vuoden päähän, koska viimeistään silloin asiaa päivitetään

Yllä olevan suunnitelman mukaiset syntyvät kustannukset 2026 hintatasossa veroineen ovat 3200 euroa.

Varautuminen 10 vuoden aikana tapahtumaan kustannustason nousuun 2,5%/vs = 4964,25 euroa (sis ALV 25,5%)

Lisäksi maanomistajamaksu 50 euroa per ha (50e x 13,2 ha) = 660 euroa (Ei ALV)  
Kaivosoikeuden omistaja omistaa kokonaisuudessaan maa-alueen, jolloin hänen ei tarvitse maksaa maanomistajakorvausta itselleen, jolloin ei myöskään tarvita siihen liittyvää yhden vuoden vakuutta.

Mikäli alueen maa myydään osittain tai kokonaan kolmannelle osapuolelle tulee vakuuteen lisätä ym. yhden vuoden maanomistajakorvauksen määrä 660 euroa.

Yhteensä 4964,25 euroa – pyöristys ylöspäin = 5000 euroa

Laskelman on tehnyt geologi Antti Peronius, jolla on Lapin alueen kaivosasioista sekä maa-aines- ja maarakennusasioista 40 vuoden kokemus.

*7. Lupamääräysten tarkistamiseen liittyvien selvitysten toimittamiseen asetettava määräaika.*

- selvityksen tekemiselle on pyydetty ja saatu useita kertoja jatkoaikaa

*8. Muista kaivosluvan nojalla tapahtuvaa toimintaa koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa kiellettyä seurausta.*

- Oikeuden haltija tai käyttämänsä avustaja ei tunnista mainittua muuta kaivoslaissa kiellettyä seurausta tai sellaista mahdollisuutta, joka vaatisi erityistä lisäselvittämistä

*8 a) puuston ja muun kasvillisuuden säilyttämisestä ja uusimisesta sekä uusista istutuksista kaivostoiminnan aikana*

- ei ole katsottu tarpeelliseksi. Jälkitoimena louhosalueelle voi ajatella istutettavan 10 kpl taimia

*8 b) kaivosalueen toimintojen sijoittelusta ottaen huomioon vaikutukset luonnon monimuotoisuuteen ja muut ympäristövaikutukset*

- Kaikki kaivutyö, minkä pohjalta hyödyntäminen on toistaiseksi tapahtunut, on tehty jo tutkimusvaiheessa. Kaivospiirin hakemista varten paikallistettiin ametistipuhkeama ja siitä saakka tehty hyödyntäminen on ollut irtikaivettujen pintamaiden (moreenia, josta seulotaan ametistikiteitä) ja palarapakallion kappaleiden hyödyntämistä.

Ei ole ollut mitään tarvetta muille rakennelmille, altaille tms. , joiden sijoittamisessa olisi voitu tehdä mainittuja arviointeja ja valintoja.

Jatkossa on mahdollista, että kaivuuta laajennetaan yllä kuvatulla tavalla, jolloin todennäköisesti samassa yhteydessä peitetään osa nykyisestä kaivusta.

*8 c) toimenpiteistä, joilla estetään huomattavien vahingollisten ympäristövaikutusten aiheutumista*

- Kaivosoikeuden omistaja tai käyttämänsä avustaja eivät ole tunnistaneet mainittuja ”huomattavia” vaikutuksia. Mikäli kaivu etenee suunnitelmien mukaan, ei niitä myöskään ole odotettavissa. Mikäli suunnitelmia muutetaan, tehdään tarvittaessa uusi tarkastelu ja mikäli muutokset ovat merkittäviä ja esim toimintamittakaava moninkertaistuu, voi tässä uusi tarkastelu tuottaa tarpeen mainituille toimenpiteille.

*8 d) toimenpiteistä, joilla estetään paikkakunnan asutus- tai elinkeino-olojen merkittävää heikentymistä*

- Kaivosoikeuden omistaja tai käyttämänsä avustaja eivät ole tunnistaneet mainittua mahdollisuutta ”merkittävään” heikentymiseen – tai ylipäätään minkäänlaiseen heikentymiseen.

Mikäli kaivu etenee suunnitelmien mukaan, ei niitä myöskään ole odotettavissa. Mikäli suunnitelmia muutetaan, tehdään tarvittaessa uusi tarkastelu ja mikäli muutokset ovat merkittäviä ja esim toimintamittakaava moninkertaistuu, voi tässä uusi tarkastelu tuottaa tarpeen mainituille toimenpiteille.

*8 e) kaivoksen vaiheittaisesta sulkemisesta*

Yllä kuvatun mukaisesti 30 vuoden kuluessa kaivinkoneavusteista louhintaa tehdään kaksi tai enintään kymmenen kertaa. Lopputuloksena on olemassaolevan kaivukuopan enintään kaksikertaistuminen.

Alkuperäistä kuoppaa on jo nyt täytetty käsityökaluilla tehdyn rikastustyön yhteydessä. Ja on todennäköistä, että mikäli kaivinkonetta käytetään alueella, täytetään olemassa olevaa kaivukuoppaa niiltä osin, kuin se on loppuun hyödynnetty.

Koska tätä täyttöä ei voi varmasti tietää, on lopetuksen laskelmassa käytetty skenaariota, missä mitään välitäyttöä tms ei olla tehty.

Nellimissä 1.6.2026

Antti Peronius, fm  
geologi

Heikki Leino  
Arktiira Oy

Liite 1. Erillinen laskelma vakuudesta  
Liite 2. Maanomistajien yhteystiedot  
Liite 3. Natura-alueen suojeluperusteet  
Liite 4. Vuossavaaran turvallisuusohje

**Kaivospiirin alueen maanomistajat  
ja rajanaapureiden maanomistajat (asianosaiset)**

Metsähallitus, Luontopalvelut,  
Ounasjoentie 6, 96200 Rovaniemi

### Liite 3. Suojelun perusteena olevat luontotyytit ja lajit

#### Suojelun perusteena olevat luontotyytit

| Koodi | Nimi                                                                                                     | Pinta-ala,<br>ha |
|-------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| 3150  | magnopotamion tai Hydrocharition-kasvustoiset luontaisesti ravinteiset järvet                            | 100              |
| 3210  | fennoskandian luonnontilaiset jokireitit                                                                 | 100              |
| 3260  | vuorten alapuoliset tasankojoet, joissa Ranunculion fluitantis ja Callitricho-Batrachium- kasvillisuutta | 200              |
| 7110  | keidassuot                                                                                               | 1070             |
| 7140  | vaihettumissuot ja rantasuot                                                                             | 20               |
| 7160  | fennoskandian lähteet ja lähdesuot                                                                       | 1                |
| 7230  | letot                                                                                                    | 530.87           |
| 7310  | aapasuot                                                                                                 | 6500             |
| 9010  | boreaaliset luonnonmetsät                                                                                | 400              |
| 9080  | fennoskandian metsäluhdet                                                                                | 1                |
| 91D0  | puustoiset suot                                                                                          | 2460             |
| 91E0  | alnus glutinosa ja Fraxinus excelsior -tulvametsät (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)         | 490              |

### Suojelun perusteena olevat lajit

| Koodi | Laji               | Tieteellinen nimi       |
|-------|--------------------|-------------------------|
| A860  | jänkäsirriäinen    | Calidris falcinellus    |
| A861  | suokukko           | Calidris pugnax         |
| A161  | mustaviklo         | Tringa erythropus       |
| A217  | varpuspöllö        | Glaucidium passerinum   |
| A127  | kurki              | Grus grus               |
| A082  | sinisuohaukka      | Circus cyaneus          |
| A542  | pohjansirkku       | Emberiza rustica        |
| A098  | ampuhaukka         | Falco columbarius       |
| A480  | sinirinta          | Cyanecula svecica       |
| A096  | tuulihaukka        | Falco tinnunculus       |
| A108  | metso              | Tetrao urogallus        |
| A170  | vesipääsky         | Phalaropus lobatus      |
| A241  | pohjantikka        | Picoides tridactylus    |
| A260  | keltavästäräkki    | Motacilla flava         |
| A876  | teeri              | Lyrurus tetrix tetrix   |
| A140  | kapustarinta       | Pluvialis apricaria     |
| A456  | hiiripöllö         | Surnia ulula            |
| A166  | liro               | Tringa glareola         |
| 1972  | lapinleinikki      | Ranunculus lapponicus   |
| 6216  | kiiltosirppisammal | Hamatocaulis vernicosus |
| 1528  | lettorikko         | Saxifraga hirculus      |
| 1355  | saukko             | Lutra lutra             |
| A223  | helmipöllö         | Aegolius funereus       |
| A104  | pyy                | Bonasa bonasia          |
| A222  | suopöllö           | Asio flammeus           |
| A038  | laulujoutsen       | Cygnus cygnus           |
| A236  | palokärki          | Dryocopus martius       |



**Antti Peronius, fm (geologi)**  
**Virtaniemi**  
**99830 Nellim (Inari)**

**Heikki Leino**  
**Arktiira Oy**

**LeviJaspis KL2017:0001,**  
**Hanhimaa, Kittilä**

**Käytettäväksi Tukesin kaivoslain mukaisen vakuuden määrävälein tehtävää riittävyden arviointia varten:**

**Sisältää: Laskelma ja kuvaus Arktiiran ”louhosalueen” sulkemiseen liittyvästä toimintakustannuksista vakuuden määrittämistä varten.**

**Tiedot perustuvat Arktiira Oy:n toimittamaan materiaaliin, laatijan (ulkopuolinen ja vailla sidoksia Arktiira Oy:n suhteen) omaan vierailuun alueella ja laatijan omaan, pitkäaikaiseen kokemukseen.**

**Samansisältöinen laskelma on esitetty osana kaivospiirivaatimukset-dokumenttia.**

Mainitun kokoisen (5x5 m) työmaan louhososan ja vähäisten lähirakenteisiin liittyvien osien tasoittamisen työaika koneella on enintään 14 tuntia. Lähialueella on jatkuvasti erilaisia työmaita, joista konekalustoa on saatavilla edullisilla siirtokustannuksilla.

Syntyvä täyttökustannus on 2026 hintatasossa enintään 2000 euroa (varsinainen työ 100-120 e per tunti eli 110 e/h x 14 h ) ja työkoneen siirto 500 euroa sis. Alv 25,5%) eli yhteensä 2000 euroa.

Arktiira omistaa itse maa-alueen, joten tasaamisen ja korjailun mahdollinen haitta jäisi ns omaksi vahingoksi. Mutta koska omistajan vaihdokset ovat mahdollisia, ja koska tästä ei ole varmuutta on laskelmassa arvioitu niiden täydellisen poistamisen kustannukset.

Alueella olevien rakennelmien ja rakenteiden purku ulkopuolisella teetettynä on arvioitu seuraavasti: Yleinen siivoaminen n. 700 euroa (n. 60 x 11 miestyötuntia) ja poisvienti 500 euroa. Mahdollinen poissiirrettävä puuainees soveltuu polttopuuksi. Kaatopaikalle kuljettavaksi jää vähäinen määrä tavaraa.

Nämä kaikki ovat yhteensä (2000+700+500) 3200 euroa sis alv 25,5%.

Yllä oleva esitys on laskettu tehtäväksi 30 vuoden päästä, paitsi vakuuden arvon aleneman osalta, mikä on tehty kymmenen vuoden päähän, koska viimeistään silloin asiaa päivitetään

Varautuminen 10 vuoden aikana tapahtumaan kustannustason nousuun 2,5 %/vs , mistä tulee 1764,25 euroa (sisältäen ALV 25,5%)

Lisäksi maanomistajamaksu yhdeltä vuodelta 50 euroa per ha (50e x 13.2ha) = 660 euroa (ei sis. ALV).

Kaivosoikeuden omistaja omistaa kokonaisuudessaan maa-alueen, jolloin hänen ei tarvitse maksaa maanomistajakorvausta itselleen, jolloin ei myöskään tarvita siihen liittyvää yhden vuoden vakuutta.

Mikäli alueen maa myydään osittain tai kokonaan kolmannelle osapuolelle tulee vakuuteen lisätä ym. yhden vuoden maanomistajakorvauksen määrä 660 euroa.

Yhteensä 4964,25 euroa pyöristys ylöspäin = 5000 euroa

Arktiira Oy on ilmoittanut allekirjoittaneelle käyttävänsä mieluiten vakuutena pankkitalletusta.

Inarin Virtaniemessä 1.6.2026

Antti Peronius, fm (geologi)

Arvion ja laskelman on tehnyt geologi Antti Peronius, jolla on Lapin alueen maa-aines- ja maarakennusasioista sekä malminetsintätyön ja koneellisen kullanhuuhtonnan töistä ja ennallistamistöistä 40 vuoden kokemus.